

**МОНІТОРИНГ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТЕХНІЧНИХ
СОРТІВ ВИНОГРАДУ В УМОВАХ НИЗИННОЇ ЧАСТИНИ
УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ**

Пшеничний В.В.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Виноградарство є однією з найбільш перспективних галузей розвитку сільського господарства Закарпаття. Технічні сорти винограду, що використовуються в якості виноматеріалу для виноробства краю постійно підпадають під негативний вплив різноманітних шкідливих організмів. Клімат Закарпаття створює оптимальні умови для розвитку більшості шкідників, збудників хвороб та бур'янів у виноградних насадженнях, внаслідок чого відбувається зниження урожайності культур та погіршення якості продукції в цілому.

Метою наших досліджень було встановлення основних фітофагів та збудників захворювань винограду з метою оптимізації інтегрованої системи захисту рослин упродовж вегетаційного періоду та отримання якісного виноматеріалу для виробництва вина.

Протягом 2019-2021 рр. проведено фітосанітарні обстеження виноградників ННВЦ «Деренівка» ДВНЗ «УжНУ» сортів Совіньон Блан, Черсегі Фюсереш, Трамінер Рожевий та Мускат Отонель. За період здійснення обліків серед шкідників найбільш чисельними були види комах: довгоносик-трубковерт, оленка волохата, листовійка гронова, філоксера виноградна (листова форма) та цикадка біла. Слід відмітити, що останній вид був поодиноким зафіксований у 2020 році,

однак вже на початку вегетаційного періоду винограду 2021 року суттєво пошкоджував рослини в першу чергу сортів Мускат Отонель та Трамінер Рожевий. За характером пошкоджень превалювала деформація листової поверхні, часткова втрата зеленого забарвлення листками. Враховуючи, що даний вид може бути переносником збудників вірусних хвороб винограду, існує реальна небезпека для культивованих сортів. Слід відмітити, що в окремі роки спостерігалися спалахи розвитку звичайного павутинного кліща, особливо на сортів Совіньон Блан.

Серед збудників захворювань винограду протягом періоду фітосанітарних обстежень виявлено три основні хвороби на технічних сортах винограду ННВЦ «Деренівка», а саме: збудника несправжньої борошнистої роси (мільдю), справжньої борошнистої роси (оїдіуму) та антракнозу. Перші дві хвороби спричиняли найбільші втрати кількісного та якісного складу урожаю і без застосування систематичних обприскувань рослин отримати належну продукцію було неможливо. З метою стримування розвитку збудників хвороб використовувалась система бакових сумішей фунгіцидів з постійною ротацією контактних та системних препаратів.

На даний час розглядається можливість застосування в інтегрованому захисті виноградників окремих пестицидів біологічного походження з метою зменшення хімічного навантаження на агроєкосистеми.